

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.11.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 7431 Pana Posła Tomasza Treli w sprawie waloryzacji emerytur i kapitału emerytalnego, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych jest jednym z głównych zadań realizowanych w ramach polityki społecznej państwa. Stanowi ona element konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, którego zabezpieczenie oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania wszystkich świadczeń na poziomie ich realnej wartości. Z ekonomicznego punktu widzenia, waloryzacja świadczeń jest wynikiem spadku siły nabywczej pieniądza spowodowanym głównie przez inflację i ma na celu urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, dostosowując - w sposób ciągły - ich wartość do zmian cen towarów. Jednocześnie, w sytuacji trwałego wzrostu gospodarczego, uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń.

Waloryzacja przeprowadzana jest przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, odpowiadającego średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Zwiększenie wskaźnika waloryzacji o co najmniej 20% realnego wzrostu płac jest corocznie przedmiotem rozmów prowadzonych w czerwcu, w ramach Rady Dialogu Społecznego,.

Obowiązujący mechanizm waloryzacji procentowej, przeprowadzanej co roku od 1 marca, umożliwia nie tylko zachowanie realnej wartości świadczeń, ale także decyduje o udziale populacji osób już nieaktywnych zawodowo we wzroście gospodarczym, a tym samym wzroście poziomu życia całego społeczeństwa.

Zgłaszany Panu Posłowi przez świadczeniobiorców problem niespójności marcowego terminu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych z czerwcowym terminem waloryzacji konta emerytalnego wynika z niedostrzeżenia przez osoby zgłaszające te uwagi, że oprócz waloryzacji rocznej konta emerytalnego przeprowadzane są również uzupełniające ją tzw. waloryzacje kwartalne.

Zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 ze zm., zwanej dalej ustawą emerytalną), waloryzację składek przeprowadza się corocznie od 1 czerwca każdego roku. Waloryzacji rocznej podlega kwota składek zewidencjonowana na koncie ubezpieczonego na 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu waloryzacji wcześniejszych. Natomiast przepis art. 25a ustawy emerytalnej ma zastosowanie przy ustalaniu wysokości emerytury do składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację (wspomina o niej art. 25 ww. ustawy). Kwota tych

składek waloryzowana jest kwartalnie. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta, nie może ulec obniżeniu.

Ustawodawca, w art. 25a ust. 2 ustawy emerytalnej, określił szczegółowe zasady ustalania wysokości emerytury, z których wynika, że w przypadku ustalania wysokości emerytury:

- w pierwszym kwartale danego roku ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku,
- w drugim kwartale danego roku ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku,
- w trzecim kwartale danego roku ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku,
- w czwartym kwartale danego roku ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych.

Waloryzację składek przeprowadza się systemem rocznym do czasu, gdy ubezpieczony zgłosi wniosek o emeryturę, a w związku ze zgłoszeniem wniosku o emeryturę przeprowadzana jest waloryzacja kwartalna za okresy, za które składki nie były objęte waloryzacjami rocznymi. Mechanizm rocznej waloryzacji jest zatem uzupełniony waloryzacją kwartalną, która ma na celu lepsze zabezpieczenie stanu konta ubezpieczonego przed spadkiem realnej wartości w wyniku działania czynników ekonomicznych, takich jak inflacja czy wahania gospodarcze. Ma to zapewnić, że wysokość nowo przyznanych emerytur będzie odpowiadała rzeczywistej wartości pieniądza w momencie ich przyznania. Wynika stąd, że w przypadku osób:

- przechodzących na emeryturę w pierwszym kwartale 2024 r. ostatnia waloryzacja roczna (za 2022 r.) została przeprowadzona 1 czerwca 2023 r. i obejmowała składki zewidencjonowane do 31 stycznia 2022 r (składki należne do grudnia 2021 r). Składki wpłacone za 2022 r. zostały zwaloryzowane kwartalnie za 2022 r., począwszy od waloryzacji za II kwartał 2022 r. Następnie tak zwaloryzowany kapitał emerytalny, wraz ze składkami za kolejne okresy, został zwaloryzowany kwartalnie za I, II i III kwartał 2023 r.
- przechodzących na emeryturę od kwietnia do maja 2024 r. ostatnia waloryzacja roczna (za 2022 r.) została przeprowadzona 1 czerwca 2023 r. i obejmowała składki zewidencjonowane do 31 stycznia 2022 r (składki należne do grudnia 2021 r). Składki wpłacone za 2022 r. zostały zwaloryzowane kwartalnie za 2022 r., począwszy od waloryzacji za II kwartał 2022 r. Następnie w ten sposób zwaloryzowany kapitał emerytalny wraz ze składkami za kolejne okresy, został zwaloryzowany kwartalnie za I, II, III i IV kwartał 2023 r.
- przechodzących na emeryturę w czerwcu 2024 r. ostatnia waloryzacja roczna (za 2023 r.) została przeprowadzona 1 czerwca 2024 r. i objęła składki zewidencjonowane do 31 stycznia 2023 r. (składki należne do grudnia 2022 r). Natomiast składki za kolejne okresy, zostały zwaloryzowane kwartalnie za II i III i IV kwartał 2023 r. Należy podkreślić, że w przypadku ustalania wysokości emerytury w czerwcu danego roku, waloryzacji składek dokonuje się w taki sam sposób, jak przy ustalaniu wysokości emerytury w maju danego roku, jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego.

- w przypadku osób przechodzących na emeryturę w III kwartale 2024 r. ostatnią waloryzację roczną (za 2023 r.) przeprowadzono 1 czerwca 2024 r. i objęła ona składki zewidencjonowane do 31 stycznia 2023 r. (składki należne do grudnia 2022 r). Składki wpłacone za 2023 r. zostały zwaloryzowane kwartalnie za 2023 r., począwszy od waloryzacji za II kwartał 2023 r. Następnie tak zwaloryzowany kapitał emerytalny, wraz ze składkami za kolejne okresy, został zwaloryzowany kwartalnie za I kwartał 2024 r.
- w przypadku osób przechodzących na emeryturę w IV kwartale 2024 r. ostatnia waloryzacja roczna (za 2023 r.) odbyła się 1 czerwca 2024 r. i objęła ona składki zewidencjonowane do 31 stycznia 2023 r. (składki należne do grudnia 2022 r). Składki wpłacone za 2023 r. zostały zwaloryzowane kwartalnie za 2023 r., począwszy od waloryzacji za II kwartał 2023 r. Następnie tak zwaloryzowany kapitał emerytalny, wraz ze składkami za kolejne okresy, został zwaloryzowany kwartalnie za I i II kwartał 2024 r.

Z przywołanych przykładów wynika, że składki emerytalne osób przechodzących na emeryturę po 1 marca 2024 r. zostały zwaloryzowane za 2023 r., czyli za okres, za który została przeprowadzona waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych w 2024 r. Waloryzacja składek za 2023 r. w zależności od tego, czy ubezpieczony przechodził na emeryturę przed terminem waloryzacji świadczeń (1 marca 2024 r.) czy po tym terminie, została przeprowadzona odpowiednio w ramach waloryzacji kwartalnych lub waloryzacji rocznej.

Z powyższych względów w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie jest planowane wprowadzenie zmian w terminach rocznej waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych oraz rocznej waloryzacji składek i kapitału początkowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/